

BAJROQI MIHNAT

1933

16

DEKABR

№ 241 (988)

Organ partiyaji komunisti (a) Uz — Upran RA (a) Va.

Ba suvoni jahudihoyi saxori — Ha ruz-6-uz. esp. xam.

Ba nomi sijezdi 17-umipartija Poxudi umumitifoqiji stalini barojihosiloti balandi koramhoji texniki.

Dar gazeti „Izvestiya“ murojatnomaji SK KP(a) Uz, SIK va Sovnarkomi Uzakiston va sektiri sijosi Narkomzemi Uzakiston sa tamomi respublikho, muzofitoh va rajonhoi korandaji koramhoji texniki surovurdagiro cop karda sudast. Dar in murojatnomaja cunin gufta meşavad: Xelqhoji mihnatkashi itifoq buzurgi guroji der tahit rahbariji partiyaji Lenini bo sardori voadi geniji xud rafiq STALIN dar gustinhoji xelo saxtini dar korhoji euniodjilaji sotsialisti muvafaqlathoyi aazamate ba dast darovurdand.

Zafarhoji aazamatli sanoatdorkunilji sotsialisti va ba tarqi qatal va noxozgast arpo karda sudani euniodjilaji kolektivni mihnatkashoyi mamalakati moro ba cunin şarojathoyi naqzi zindagoni burda rassondagi hastand, ki in xel zindagoniji naqzo onho peş az inqilob hatto ba xovaşon ham nadida sudand.

Rabbi, kolxozci, aolim, inglner, texniki Mamalakati Şurohoji az sori vazaini eksplotatsijaji kapitalisti ozod sudagi, baroji madaniyat va korhoji icodiro taraqi dodan cunon mumkinlathoyi kalon ba dast darovurdagi hastand, ki in xel mumkinlathoyi hanuz dar taarixi insonijati dida, naşuda bud. Miljon-miljon odamhoji mihnatkasho ki peş az ruzi oljanda sovari na doşta va ba jak lav non zor sudand, hozir ba peşi sanoat ruz to ruz zildotir talavho monda va xohişe dorand, ki ci xele ki rafiq Stalin guftagi hast, hamaji talavhoji xudro mukamali qoneş kunonda zindagoni kunand.

Muvafaqlathoyi taarixiji SSSR va xelo zud zildod şuda istodani davlati materijoli vatani sotsialisti mumkinlathoyi medihand, ki az xususi talavhoji madani, zindagoni va materijoli sinokorhoji sotsializmro ba miqdori to hole dida naşudagi qoneş kunonda meşaaala monda şvad. Voadi dūstodori mo rafiq Stalin ki kēşishoyi oamaji vasehi mihnatkasho ro xelo naqz medonad, dar muloqot ba vakilhoji kolxozcihoji Ades kardageş guft, ki jake az vatilathoyi navaatiji xelo muhimi mo — „korkardaburoriji molhoji sermasitro jakbardu va jakarse kardan“ meşoad.

Dar in vazifaro hal kardan çuvogariji kalon ba gardani respublikho, muzofitoh va viloyathoyi baroji sanoati savuk aqloji xom kor karda meşuvurdagi meşafad.

Uzakistonli bazaji asosiji paxtakoriji itifoqi Şuroji suda 67 parasoni tamomi paxtaji Umumi Itifoqo medodagi, Uzakistoni dar gāşini baroji nomuhoçqiji paxtagiji SSSR muvafaqlathoyi xelo buzurg ba dast darovurdagi cunin hisov mekunad, ki corjakgiri sotsialistiji meşadi ozmadagi şudagiji baroji purupur va eaziljod igro sudani pilonho guşini burdan budagi—sojad baroji inşondodhoji voadi partija rafiq Stalin az xususi jakbardu va jakarse namudani korkardaburoriji molhoji sermasitro

dodagiro ba aamal guzarondan vositaji asosiji poxudi oamaviji bāşiviki şvad.

Hamlro ba nazar girifta SK KP(a) Uz, SIK, Sovnarkom va sektiri sijosi Narkomzemi Uzakiston az nomi şis bazor kolxozho va rabūcihoji sovkhuzhoji peşqadami pilonhoji ba gosudarstvo paxtasuporiji xudro peş az mihlati purupur va eaziljod igro kardagiji respublik Uzakiston taklif mekunand, ki ba munosivati sijezdi hasdahumi partija baroji ba tarqi xelo baland kardani hosiloti zaminhoji sovkhozo va kolxozho resurshoji aqloji xomi sanoati savuk va cizhoji xuroati tajor karda aurorandaro zild kardan poxdi stalini umumitifoqi eelon karda şvad.

Uzakiston respublikhoji Turkmaniston, Toçikiston, Azarbaçon, Qozogiston, Qirgiziston, Gruzija, Krim, Doqiston, viloyati Ades va Kavkazi Şamoliro çeq mezanad, ki ba poxdi umumitifoqi daromada baroji dar korhoji balandkuniji hosiloti paxta namunehoyi xelo naqz nişon dodan, baroji korkardaburoriji paxta, bareşumro zild kardan, baroji voçivijathoyi dar peşi gosudarstvo doşlagiji xudro naqzlar igro namudan corjakgiri sotsialistiro revoc dihand.

Uzakiston dar in poxdi ba xud cunin voçivijati konkreti meşadir, ki dar soli 1934 ba hisovi miljona az har jak gektor 2,5 sentneri paxta dopa sarup sudani piloni finansiji tamomi navahoyi sanoati savuk va cizhoji xuroki tajor karda aurorandaroji respublikro itifoq mekunad.

Ba hamin barovaro Uzakiston ba viloyatho va rajonhoji zaqir va kartūşka koranda (viloyati Maskov, Leningrod, Ural va viloyati Qarsi, muzofiti Qark, Belorusija va digarho) ba rajonhoji lavlavkorhoji Ukraina, viloyati markaziji Cernomez, Qirgiziston va digarho) murojat karda va onhoro çeq mezanad, ki baroji korkardaburoriji zaqir, kanav, lavlavu va kartūşkaro qatʼiljan zild kardan poxdi staliniro sar kunand.

Baroji in ki har jake az tarathoyi corjakgiri mekardagiro voçivihoyi konkret giriftaşaş qati dogovurhoji corjakgiri sotsialisti nasta şvad, Uzakiston taklif mekunad, ki dar Toşkand ki markazi paxtakoriji şdroji hast, 10 umi fevral sovesanjilaji umumitifoqiji respublikho, muzofitoh va viloyathoro çeq zada şvad.

Mo taklif mekunem, ki ba zudi dar doxili respublikho va viloyatho dar tabli şuori „ba kiştu—kori bahoriji soli 1934 tajorigariji namunagi didan qati baroji ba sovesanjilaji umumitifoqiji respublikho muzofitoh va viloyathoyi paxtakoriji corjakgirkunanda firsondani vakilhoji behtarini xud huquq na dast darovurdan“ dar eajni rajonho, şūasahoyi sijosi, sovkhuzho va kolxozho corjakgiri sotsialistiro revoc doda şvad.

Baroji aarlini in corjakgiri şudan

Qarori Sovnarkomi SSSR va SKVKP(b)

Baroji in ki muzofiti Volgaji Miljona, viloyathoyi Ivonni, Dnepropetrūi Xarkūi, Vinitski, Cerniūi, respublikilji avtonūmiji sotsialistiji Moldav va respublikilji sotsialistiji şuroji Armaniston piloni solonaji qalasuporiji az tarafi Sovnarkomi SSSR va SK VKP(b) baroji onho muqarar karda şudagiro sarup karda va xudro baroji kiştu kori bahori az qalaji tuxmi taamin kardin, einosarin Sovnarkomi SSSR va SK VKP(b) cunin qaror mekunand:

Ba kolxozho va dehqonhoji jakakori mihnatkaji respublikho, muzofitoh va viloyathoyi dar solo nombar karda şudagi ruxsat doda şvad, ki qalaji (ord, qalaju dona, noni paxtagiji) xudro ba taşkilothoyi koperativ, hamcunin dar bozorhoji şahr va qishloq va dar istansahoyi rahi ohan ba manajat furdand.

Rajisi Sovnarkomi SSSR
V. MOLOTUF (Skrjaali).
Sarkolivi SK VKP(b):
I. STALIN.

Ba qarori plenumi SK VKP(b) rabūciho bo qajrati navi proizvodstvogi çuvov doda istodin.

MASKOV. (TASS). Qarori SK VKP(b) dar xususi çeq zada sudani sijezdi 17-umi partija euromadagi baroji rabūcihoji itifoq qajratli zūti proizvodstvogiro ba vuçud ovar.

Aktiv partijagiji korxonaji kalonlarini şahri Tiliş—zavudi parovūz remūntkuni—ba xudaş voçivijati giriftagi hast, ki dar hamin sol baroji 5 parovūzro az pilon zildotir remūnt karda aurorandaro rabūcihoro taşkil mekunad.

Rabūciho ba xudaşon voçivijati giriftand, ki to vaqti jela sudani sijezdi, jaane to 25-umi janvar, piloni janvariji soli 1934 umro igro mekunand.

Dar zavudi Dnepropetrūvskiji nomi Petrūvsk kolektivni peckaji №2 baroji dar fasli dūjumi konkursi tamomitifoqi çoji jakumro giriftan, ki in baroji ba partijezdi 17 um peşvoz auromadan loqjanda meşoad, ba 25 ruzi nūjar suporiji jakmoharo 105,1 parason igro kardagi hast.

Taşkiloti komsamūliti zavudi moşlaburoriji Goriūvsk ba xudaş voçivijati giriftagi hast, ki to jela sudani sijezdi hasdahum kor karda aurovurda sudani qismhoji zepasiji murakavtarini moşinhoyi parmidori az xoriça ovurda meşudagi va komajni kūhlro jod megirand.

Rabūcihoji selmaşi Gomelesk ba xudaşon voçivijati giriftand, ki to oxiri soli ba sumaji 18000 şdm produksija meşuvorand va hamin qati qarzi az bukmata ba gardanaşon budagiro sof mekunand. Sexi degiji zavudi mazkur ba xudaş voçivijati giriftagi hast, ki zakazhoji moşinhoyi navi xoçagiji qishloqro ba kor medarorad va çamali rabūcihoro ba taʼlimi texniki mekaşad.

Instituti metalli Ukraina dar şahri Xarkūi budagi, qarori SK VKP(b) az xususi çeq zada sudani sijezdi auromadagiro kor karda auromada, ba çamali rabūciho, inşinerhoji texnikho va ba çamali korkunhoji aʼlimi itifoq muroçlaşt karda, taklif namudandi, ki ba nomi partijezdi hasdahumi VKP(b) fūndi texniki navro jodgiri taşkil karda şvad.

Kolektivni institut korhoji oxirini aʼlimiyo texnikiji xudro ba fūnd medihand va ba xudaş voçivijati giriftagi hast, ki aoz 15 ta korhoji aʼlimiyo taʼliqkuniji dar vaqti hozira aʼholati kolektiv sançida auromada şudagiro ham ba fūnd medihand. Institut baroji ba korxonahoro dar sovatli texnikaro jod giriftan jordan dodan panç brigad taşkil mekunad.

Ba sijezdi 17-um peşvoz mebuojem.

Piloni paxta-118 parason, rondani tiramohi-100 parason va korami zamistoniji qalaro ba 100 parason igro kardem.

BUXOROI KUHA. (Az muxbiri maxsus mo). Corabinihoji harūzaji partija va hukumat şdro dar sovatli mustahkam kardani kolxozho, jordanu rahbariji on doda istodagi va xususan jordanu rahbariji şūasaji sijosiji MTS-ji Buxoroi Kuhna kolxūzi jahudigiji Miñatro çhati taşkilu xoçagiji va sijosi mustahkam karda istodad.

Hamin sol kolxūzi Miñnat ba faolona va udarnikona kor kardani kolxūziho çhati korhoji xoçagihoyi xudro behtar kardan va ahvoli materijoli kolxūzchihoro behtar kardan haqiqatan sohihi muvafaqlatho şud.

Natçahoyi kori udarnikiji kolxūzihoji Miñatro ana in sifru dastaho tasdiq mekunand: Piloni paxtasupori ba 1-umi de-

kar ba 118 parason igro karda şud, 40600 kilogram ba hukumatli proletari paxta supurdem.

Piloni rondani tiramohiro ba 100 parason igro karda, 40 gektor zaminro şudgor kardem.

Piloni koramhoji qalaju donagiji zamistonliro kolxūzi igro kard.

Tamomi kuraşko az sari zamin eardogisti şuda, toze karda şuda istodad.

Zaminhoro ba korami soli 1934-um tajor karda şuda istodad.

Ba tajor kardani taqsim kardani daromadho va ba tajor kardani hisovoti solonaji kolxūz corabiniho dida şuda istodad.

Barovari hamin kolxūziho sohihi zindagoniji tiqimdori şuda istodin.

Ana in namunahoyi kori kolxūzihoji Miñnat hast, ki onho so in namunahoyi kori xud ba sijezdi 17-umi partija va qarultoyi 6-umi kompartijaji Uzakiston peşvoz auromada istodad.

Kolxūziho vsoða medihand, ki baroji kolxūzhoro aʼlivi ki kolxūzchihoro tiqimdar kardan so jordanu rahbariji şūasaji sijosiji xud aoz ham guşini aʼlivi meʼatand.

Az raji suporiji kolxūziho:

Aro nūi. Kataljva.

organ markaziji hukumatli Umumi Itifoq—Izvestijaji SIK SSSR va VSIK ro nişon medihem.

Sarkolivi SK KP(b) Uz:

AKMAL IKROMUF.

Rajisi SIK Uz SSR:

OXUN BOBOJUF.

Nojivi rajisi Sovnarkomi Uz SSR:

KARIMUF.

Nacalnikli sektiri sijosiji Nar-

komzem Uz SSR:

GORST.

Varaqaji adabijot

Ba diqati xonandaho.

Dar numeri guzafti zurni "Hajoti Milnati" (mohi senjauri diktari) parcaji avvali poemai "Panino" rafiqi hujra doda şuda aud. Mo hozir ba pojon parcaji dujimi (davomi) onro cop karda istodem.

MUHI B

Panino.

Hazor afsûz, ki dar davri çuvoni
Butun man dur eudam az zindugoni.
Ba holi kamaşqal nazdik nasudam.
Ba nodoni nas az eşiş mesarudam.
Ba doniş hajot man semadoram.
Doqivmondam, kanun sude nasdoram.
Saram dojlîm zi andeşa buvad pur.
Ba har bovat xijolam meravad dur.
Va gohiho, bafni lîkro gasta-gasta,
Hameojad ba jod davri guzafta.
Aso şaklu surovi badvuçudaş.
Va zulimu zûrîhoji behududaş.
Hamegûjam ba xud man niz muqarar:
Doçav muşkil bud ahvoli duxtar!
Doçav vazelin budêş rûzguzor!
Zi xurdsoji giriftor bud ba xori.
Zi sad duxtar naziztar jak pisar bud.
Va gar duxtar megardid tavalud.
Zi avlod şodmoni mekaşid kûc.
Padar vozung megardidu madhûş.
Ba rûji duxtar tolea nemeoft.
Cufarzand û nigohu-ein nemeoft.
Hameguftand, ki "û hafi çon dorad
Va har dardro ba sar mesardorad"...
Hamexondand varo jak çini sarsaxi,
Şumo bori garon, benafau badaxt.
Guzaştî zindugoneş noaşon bud
Zi solî pînci aumraş bacason bud,
Ba fîlost kalon meşudu megaşt.
Ba havîrûvî band meşud ez haşt
Ba torikî giriftor bud naxonda.
Hamepuxt oş az solî duvozda.
Hamîn tûr meşagaşt "dasîjori" modar
Ba kori xonaju oşxona duxtar.
Bigûj aknun, zi rûji insoni,
Magar aadlona bud un zindugoni??

Ba jodam hast, ki candin sol peş mo.
Budem hamsoja so uto Jahudo,
Manu Dovid eudem hamqad va hamso!
(Cu man dar nazdiqoşaş doşt û xol)

Ba jeksini har du mexondem ba maklav
Budem rûzho jakco to xudi şav.
Hamexondem soo ham toxtu tozi.
Tahi dolon ba mo aud çolî bozi.
Daron çu meşudand çame niz digarho
Zi ahlî kûca, lek aştar pisarho;
Va goh meşud barpo çangu çançol
Ba bafni bacahojî noinçol.
Ba ham mecaşpîdem, monandi otaş;
Livosto medaridand dar kaşo—kaş.
Kiro sar mekaşid, ki—xunî binî.
Va oxir çang tamom meşud ba qînlî...
Ba jodam hast: daron vaqîho Panino
Nameçûşid heç dar davrajî mo.
Ba sol andak zi mo ho û kalon bud.
Başarmu vazelinu komûşuvon bud.
Zi duxtarho hatu kam doşt dugona
Va onhoro namerati heç ba xona.
Faqt rûzhoji şasot şuda aektor,
Badahni kûca megardid namudor.
Ba jodam hast surovi mehnokaş,
Qadu-basli şirini xuşu pokaş.
Namegûjam, ki "û aud nozanine,
Palançî olîovu mahçavine"...
Namegûjam, ki "Avrujaş kamon bud,
Cu tîr miçgonu anor piston bud"...
Namegûjam, ki "Şolam bud garangaş
Ba peşî rangî û mekand rangaş"...
Azin xel gapkalont man duram:
Zi qofu—lofi Şohin behuzuram.
Namegûjam faqt: dar bafni davrajî*
Na bas so dileari, lek niz ba xislat,
Bahoju mehri zûre doşt Panino,
Va in zûrtar bud dar dilt uto.
Hamepûşid Paninom har ci xohî;
Ba û oşno nabud safîrû şohî.
Livosaş beş** zi citi parçaguli aud.
(Xudaş dar bafni on gufho gul aud).
Ba tovistan ba po pajpoqu koş doşt,
Hamepûşid ba sar tûlji nimdoş,
(* Davro, davrî-peş** Beştar, afsjotari.

Ba puşt mûlî stjohro partofa,
Cu arçamçini şohi majda bolfa.
Vale kamzûl ba tanbud dar zamiston,
Budand dar malisî pohoş latapecon,
Ba sar rûjmoli pat mebast Panino—
Va hamegûş ba û aud xuşu zevo.
Zi on fasîl hajotag boz ci gûjem?
Magarkam eudzi duxtar guftu gûjam??
Ci xele ki tamoni duxtaron peş
Budand dar xonaju dahlez dilreş,
Panino ham ba oşxona va xona
Ba modar aud "dasîjori" jagona.
Zi xurdi aud ba fahm zirak va huşjor
Zi hama puxtu-sozho ud xavardor:
Palov, oşî savo oxuşu sirkaniz,
Kavovca, şîlamoş, moşova-çon, niz
Kicîrî, laxaku urojî sermagz—
Hama meomadand az dasti û naqz,
Agar goh modarag aemor meşud—
Panino qarq ba zeri kor meşud:
Xudaş tanho (va so tûtes cîfîmand,
Savav ki tûlîjaş ham bud ba xud band)
Hamepuxt non, hamekard çomşîju kor
Hamekard xonaro qundoru—bardor,
Ba uto çolju oş tajor mekardî
Hunarhoşo ba û oşgor mekardî.
Ba ponzdahsolagêş cunin Panino
Ba rûzqordori bud aomilu uto.
Va le afsûz, ki az eîlm bekavar bud
Va bas dar puxtu-soz ûro hunar bud!
Ba aumraş rûji maklavro nadida,
Ba qoçaz jak raxe ham nakaşida,
Ba xonavodajî uto Jahudo
Niholi daştî borin bud Panino.
Daron vaqtî ham, ba hamrohi pisarho,
Ba texnikumu maklavhoji Şûro
Zi duxtarho aazehro holekaj
Ba gulistonî doniş mezadand taj.
Panino lek ba qaşt aud cun mast.
Nameдонист, ki dar dunjo ci gap hast.
Agar gohho, zarur şuda, Panino
Hameomad dar dükoni uto
Va medid, ki ba majdoni mahala
Pijonerho şudin çama jak gala,
Ba gardanho çama pisar va duxtar
Bueaştin latahoji surx zi jak sar
Va maşqho karda istodin ba har navê;
Va jo medid, ki eogirdhoji maklav
Zi darho rafta istodin ba xona
Va so çon duxtaron hastand ravona,

Karaxî meşudu melstod hajron
Va megaşt vazel û dar xona vajron
Hamekard jas ba û hajoti toza;
Va lekin boz ba puşî darvoza
Ba û hajoti kûhna hukmron bud;
Hato rûze cunin voçtaş bud;
Panino ham, misolî har kasi joş,
Ba kori xondanu maklav havas doş;
Mudom Dovid ba û çihati xomlo.
Zi darhoji muallim, ez savaqho,
Zi donişhoji harîza va az kor
Hamekard caçqaqu hîkloja elsjor.
Va rûze iştîmose kard Panino:
—Ba man jod teh tu Dovidçon, xata
Agar man bas alefêro giram jod, man
Hamegardan zi qam forlîqu dîlçon, ba hama
—"Bijo, xajr", guft Dovid dar çuvoni
Bimond jak parca qoçzaro aa nazîz
—"Alefro menavîşam xuv nazar kuştî nim
Cu naol kuş davraje, soxe ba sar kurti.
Bubîl Bero: cun corcav soxt dorad rûşnoji
Ba maqzaş nuqta, az cap cûv nadarad
Agar dar maşqî on nuqta namonem Ojista-
Varo soled mo Ve gufta xonem, dojrallî
Cunin Dovid daron rûz ba Panino donro
Nison medod surovi harfioro; xum me
Va şon garcand budand xelo muşkil, mast.
Panino boz ba onho basta ud dîlçhoji
Havas doşt, ki girad dar dast qalamreşa das
Ba xondan ham savad teztar uto, hoji kathi
Qalamro dodu Dovid guft: "Bigir saxtin ki 3-
Navis aknun"...Va lekin dar hamin va—harço şo
Bişud dar jela; Şoul şud namudor, bîst odar
(Magar eud omada hulok zi bozorî çol, pi-
—Kuçojand padaram?—gufta bipursî, memo
—"Ba dükon"—guft. Panino baad xel odar
Dovidçon çu
Imo karda, nişon dod qoçazho; meşistand.
Ba solojaş budand du to alefro, xurûz kl
Ba feal Şoul serçahî andake aud; rah Avr
Cu otaş dojlîmo dar megirifti zud; an şuda,
Cunone ki Paninoro cunin dîl, ba omad
Ki hast maşqulî xat na peşî Dovid, zin, aka
Ba çahlu qahr şuda guft ba Panino, dar tedi
—Tu ham mazmun şudan mexohi ravro; noqç
Nameдонист mager, ki kori tu cist? çonim,
Ki xondan va navistan kori tu nes; çojnikl
Bipartov zud qalamro tu zi dastall; Çojro c
Varo min-e ad nabinam heç ba nazda; xuro ba
Qalam aştod az dastî Panino... az on t
Butun so in şikast qasî Panino... va lata
ud.

* Dar inço suxan dar xususî alefêlî k
naji, şevrit rafta istodast, cun ki dar çolî kavu
vaqt onro hamez napertofa eudem. M. Dovid se bo
(Davom dorad.)

Foş şudani siri duəoxon.

(Hîkoja).

sumro ba mulo Şiməuni duəoxon
burda dod va iştîmoshoji elsjore kard,
ki jak-duəojî qasî xonda, devu pa-
rihoji ba soloji rahî kor îstodadigro
mahkam bandu—başt karda monad.
Mulo Şiməun on responhoro az 9 10
çojaş gire karda sufu—kulxonîho qati
suporîş kard, ki onro Mixal ba guleş,
miljonas va na pocihoş asta gardad.
Az in mosajî 3—4 moh guzaşt,
amo az maqsad heç darak ham naşud.
Mixal boz çonhavîl qati ba sarî
mulo Şiməuni duəoxon rafta, dar in
dafaa ba qatoraş jak—mûrajî sîloh,
calpakî—daroz, havloji tar va digar
cizho burd. Amo boz jagon natîçajî
darkorî naburomad. Duəoxon kaşan
dageşo to rafta zijod mekard. Dar daf-
aajî sejum û Mixal aval jak tarsond.
—Kelin elsjor omada raftan qati
ham fojda nest.
—Bu, saxti pastam ba rûji taxta meşu,
barojî ci domlo,—gufta Mixal pûrsid.
—Az devu parihoji aazamati puşî
kûbi qop, devî Hajhot ba şumo ra-
sida monde.
—Bu, peşoni pastam ba rûji tax-
ta şava, anakun ci kor mekunam...
Ne soşad ord va 3 qadoq rûçani
zaqir mebijored, ki man "im—is" bu
rarom. Ba in "is" duşmanhoji devî

Hajhot orzu karda çame meşun.
—Baad az in ci meşu?
—Ba duşmanhoji devî Hajhot me-
gum, ki dîja bandu bast karda dast-
gir kunand, on vaqt şumo, keliu, ba
maqsadaton merased.
—Fermojdagetona az kuço me-
jovam, mo çudo kamaşqal hastem.
—In xel boşad, xudaton medo-
ned, xuharam,—guft mulo Şiməun va
dastîhoş qati rişagro çona karda,—uhu
—uhu!—guft sulfa kard.
Becora Mixal xafajî zûre şud va
az halqahoji çamhoş, be ixtîjor, cak-
la—cakla aşkho caklîdand. Az çeq
xesta nukl oştinaş qati aşkî çam-
hoşro pok karda, sad xel dîlaju xi-
jol qati ba xoneş omad. Ba aîsotag
digar cizî ba pul meazîdîdegi namon-
dar eud. Noelîloç ba palî az kîşîjî
şavharas pul duzidan qatid va ba
miljoni 5—6 rûz cizhoji mulo Şiməuni
duəoxon farmojdadigro çame kard.
Şavharas boşad, har rûz "imrûz falon
qadar pulema çaltonda mondim"
—gufta xafaju eedîmoç şuda quco-
riş karda megaşt, amo Mixal heç
sir nemedod.
U jak cand vaqt bardos karda boz
az mulo Şiməuni duəoxon ba dardas
davo pûrsid. Mulo Şiməun ba oma-

dani oxirin az bovati auçqolajî sîlo
jo ki gûsolajî sîloh ovurdan dark
audanaş, duşmanhoji devî Hajhot
minro talav kardanaşon, baad az dî, ham a
dastgir karda şudani devî Hajhot nîl medo
Mixal baad ba maqsadaş rasida tavêşavad, r
nîstanaş gap zada "ne a-şad, aşkî am meş
ho eîloç nadorad" guft.
Mixal girja karda, sîxt, pardû a xalos
jon şud. Barojî pul bûzi sîjohro jagîhoşro
tan elsjor xijolu andeşa kard, an ham, ki ş
corajî in bas jak to sud:
Ba şavharas az koxonajî moştî hamîn
dûzîjî kor mekardageş barojî dîlçati jak o
ovurdan jak pûstin doda şuda avo az jag
onro Mixal girifta furûxta pul karda şuda ist
ni şud va incunin karî. Az pulî 3 moh,
ba heç kas nafahmonda jak doşt,—hamu
auçqolajî elloh xarida ba xonajî mîjî ba rû
to Şiməuni duəoxon burda dod. Cund, cun
Ojivî şudani pûstinro fahmida pûstin ko
xonajî Hajim barojî akt navistî xel boz
komîşîjah oomadand va jagon nîl. Mulo 3
nîjî duzd daromadano nojîfandîdagî) bud
—"Xudî Hajim furûxta xûrda haçî, is euro
xel hilagari kardaal şude"—guft kamaş 4
fikr kerdand.
Hajim elsjor ba xîçolat mond, tîkî nihoj
karda hodîsahoji pul gum kardan şudagî o
imrûz pûstinî koxona qojiv şudani xov k
ro az peşî nazaraş jakta-jakta gum şavharas
ron va az ki donîstanaşro nadom dar jozida
in mudatî 7—8 solî ba on hamîd az, ta
na şuda zindugonî karda îstodad guzaştan,
jagon dastqavîljî onro nadida ba xel sekî

U ba dafajî jakumi omadani Mixal
7 bandca—7 nusqa bareşum far-
mojîd. Mixal zani jak kovîl dastaş
çumad guleş meçunsidagî liast.
Az hamîn savav û "boro aud" ba elsolas
doştajî jak dona kurtajî beqasavi jak-
rûjajî kelîncageşro furûxta, 7 bandca
bareşumro jofta xarîd. U maçaur aud,
ki hamîn korro kunad.
Ba rostî ham dardi Mixal zîr hast.
7—8 sol hast, ki so Hajim hamxona
şudast, hanuz ba jak farzand zor me-
boşad. Mixal dojlîm xoh ba vaqtî be-
kori dîja karda şîstanaş va xoh ba
vaqtî ba kuru—borî xona sargardon
şuda geylanaş, "jak noxuni farzanda
dida muram ham ormonadoştam",
gufta orzûju havas mekunad.
U jak vaqtî homîlador şuda boşad
am, 3 moħa az qataş qatîd. Baad
z vaj û digar homîlador naşudast.
Agar candê şavharas û qadar ba in
gap namecaqida boşad ba miljoni
kamprakho elsjor vaqîho "Mixalî
nozoj" guftajî gap auromada taku
—rû meşavad. In gap Mixalî "bad-
axtro" adojû—fido mekunad. Az in
ahvol xalos şavam gufta, û az elsjor-
rijî ba peşî duəoxonu parîxonu foî-
elîno raftan, ba dараçajî az po me-
mondagî rasid.
Doştajîju toltageşro ba in "xon
—xoħo" burda dodan qati ham ja
gon natîça nemedid.
Mixal, az qatorî corahoji oxirin hi-
sov karda, 7 bandca—7 nusqa bare-

Ba zindugoniji nav. (Hikoja).

Jaaqub Hajimuf.

— Jishoq, imrûz cojat ez ovi çûj mi?—guft Natan.
Ne, oviçûj in sunba ci kor me-
kuna. Magar imrûz az xov xesta dah-
neta caqi nakardi—gufta Jishoq çu-
vov dod.
Natan baadi çojaşro nûsidan ba
Avrom cojro uzod karda,
— Xajr hole ham aa kori hamoli
havora nastam gûjed?—gufta savoi
dod. Avrom cojro nûsida,
— Ci kor kunam, kamu-tun kor
karda, zindugoniji aajolmandija gu-
zaronda gaştin,—guft, aa çuvov.

J. Hajimuf.

— Lekin aka Avrom, Natan das-
taşro, aa zones zada guft, aa gapi
man nadaromadagetin, hole ham
alam mekunad. Agar aa hamun vaqi
aa jagon kor darojed guftagim meda-
romadet, man zomin ki hamin xel rûz-
hoji saxtiji aajolmandija namedided.
Avrom kaşero bofoju pojon karda,
çumonda gaphoji Natanro tasdiq
karda:
— rost megi, Natançon, aa hamun
vaqi jak kûtohi kalon az tarafi man
şuda guzaşt—guft.
— In gaphoji puşajmonigi Avrom Na-
tanro aoz tez kardand.
— Agar aa hamun vaqi ne nagufta,

darov qatori man ba kor medaroma-
ded—in xel arqan aa dastu çoma aa
sari kişt şuda namegaştad.

Avrom aknun soz zifodtar puşaj-
mon şudageşro fahimda, lelahişro aa
rişi darozî şona nakardageş rasonda.

— Hov Natançon, qadri gapholona
nadinistam. Lekin don, ki ahvolam
xelo bad hasi. Bacaho aşand, şukur,
1—2 ta nestand, ki gami inhoja
kamtar xuram. Hojlm rûji doqa na-
binam, ki—bacahom 7 çon hastand.
Bacahoji kalonam aşand coraşon
ham puşt aa puşt duxtar hastand.
Agar pisar meşudandku aa jagon
kor memondam, kamu tuu nafel inho
aa mani badaxt merasid—gufta
Avrom buşgi dilaşro aşon kard.

Natan:—hole ham şumo tûna na-
karded. Ba man gûjed qanin duxtar-
hoja ci gufta aa xona qava karda
monded. Moned inho aa rûzi digar
duxtarho kor kunand inho him dast
dorand, po dorand, aa xudaşon je-
raşa quvat dorand. Ci bud, ki murq
borin inhoja aa murqona darovurda
monded,—gufta pijolaro az Avrom
giri.

Ba hamin vaqt zani Natan, kurtaji
kavut aa tanaş, rûjmoli surx aa saraş
bastagi, ostiho sar zadagi, caqon
caqon rah gaşt:—

— Natançon, boli toqca aa bacaho
ciş mondam, aa vaqti maktav rafta-
neşon aa dastaşon te—gufta, az
peşi onho guzaşt aa kori zavud
raft.

Hamin vaqi avçi ozodiji zanho
bud.

Bisjor duxtarho va zanho aa kor-
xonaji faariko aa kor va aa kursu
maktavho aa xondan medaroma-
dand.

Faolijati onho aa peşvozi hajoto
zindugoniji ozodu toza to rafta zûr me-
şud. Zani Nitan ham jake az hamin xel
zanhoji ozodşuda aa vositiji mihnat
aa tavri xud şuda omada istoda bud.

Gaphoji zani Natan Avromro aa
şilaju xijol monondand. Ar afti on
aşon bud, ki in ci xel zani ee adav
bude, ki aa kûca, aa peşi jak lak
odamho aa şûş suporiş karla meraf-
te—gufta aa xudaş durunnoki savoli
muthajrona medod. Dar oxir aa Na-

tan nigoh karda:—

— Natan, in ci qiliqi zana? Hole
û hamin xel aa boli tu hukm merona
ci?—gufta savoi ham dod.

Natan ba in gapi Avrom xanda
karda:—

— Gap suporiş kardan ham hukm
eude ci?—guft.

— Aj bari kalo, Natan zanaş aa
kor mondagil—gufta Avrom xanda
karda,—aa sulfa kardan qatid.

— Intir aşad degu tavaşşiji, xo-
naju havirûvi ham mekardagi? guft
Avrom.

— Agar darkor şavad, zanam aa
maçadi man muhoç aşad—neh na-
megum. Avilaşu, zanam az çoji ko-
raş avqot mexura, min aşam bacah-
o qati az çoji koram avqot mexu-
ram, va toçati degu tavaşşiji oluda kar-
dan ham nameşu,—gufta Natan şasî
Avromro şikast.

— Amo man, gufta gapaşa davom
karda,—şumo borin zanu duxtarho-
jama aa xona qava karda namondim.
Hukumat ki aa zanho saroji koru
xondan huquq dode, aa hazur kor
kardan girand. Man heç muqovî
nestam: kor kunand—aa davri çam-
ajlat çûşand—çereşon jela şavad,
zaşli soda noşuda, baake zani kor-
kuni caqon şavand.

— Az hukumat ki aa şumoho me-
rasa, saroji hamin ba rohi kori hu-
kumat zanhotona ham avrovurda
metetonda,—gufta Avrom in xel gapi
sofiaro avrovurd.

Natan nadinist, ki aa in gapi û
xanda kunad mi, jo in ki çahi ghrad.

— Gap in xel nest, aka Avrom,
xudaton şila kuned, naxoh şumo rizo
hasted, ki duxtaraton du çamaş aa
ciş ovurdani şûş aşad. Naxoh şila
namekuned, ki mavodo domotaton
jagon gap şavad, ungho ahvoli onho
ci meşû? Ana aa hamin vaqi,
agar zan aa dastaş jagon kor doşta
aşad, avrovani aa kori hukumat foj
ovurdanaş, ahvoli xonavodeşa ham
naqz mekunad. Zan aknun „qo-
lomi xona“ şudanaş darkor nest. Zan
aknun jake az qisqirandahoji kor

(Davonaş dar viraqi 4)

Korgar.

Dar maktav.

Agar az „Şarq“ mahala tarafi cap
Kunem majlu raven gardem aoz cap.

Zi tang kûca şavem doxti aa majdon,
Ba çam vo mexurand har şû daraxton.

Guzargohi hast aa kûdakho in majdon.
Zi in rah meravand dar maktav şon.

Zi duxtar ham zi pisarho ravenand,
Ba dast kitovu daftarho dorand.

Man ham az aqvî şon gaşt namudam.
Zi dur einoji bururge şididam.

Çu-otaş, in bino şûla zanonast,
Va ee şiloro aa qajdi xud kaşonast.

Şudam doxti aa zudi man daron ço,
Namudam caqcaqe aa kûdakho.

Ba şon az holi maktav cand savolho.
Bidodam, az ravîşi xondanho.

Ba man jak sar afguftand on çuvonon;
— Agar xohed aa didan kori mojon,

Şaved doxti duruni hama sinfho,
Jako-jak busnel ham peşviro.

Muallimu muallimaji moho,
Ba har sinf hastand maşquli darşo

Ravon gaştam duruni on sinfho
Bo hamrohi muallimi onho.

Man û peşviri maktavro
Va az taallimoli talaasho

Bikard caqcaqe har şû niz maro burd.
—Ba devol kun nazari ci hast kalon
xurd?

Suratho, in dlogramahoro
Busin şajor kardand kûdakho.

Ba in ço çavqijati aa kûdakan cand
Şuda maşquli koru jûrma dîzand.

Digar ço hast zi in kûdak çuvonon
Durezgari, suali buari şon.

Va ee afgi tamom dar in hunarho
Kunand kor, ham aa vaqtaş xondanro.

Bidoned, qajri in, maktavi mojon
Ba faariki „Huçum“, artel respon.

Şuda voesta az saroji kori
Ba politextanzisla guzari.

Ki har hafta talaashoji mojon
Ba kor kardan daron ço meravand şon

Ba in har peşviriho sohiyem mo.
Va niz dar kamsudiho dushmanem mo.

Ba ojenda narem korm aa naqz,
Şavand in kûdakan az zilm purmaş.

mex rafta, aa kisaşi kamzûli ovezon
karda mondagiji şavharas dast andoxi.

Hajim in namojişro didan zamono
az çoş hala zada xesta aa girevoni
zanaş caspid. Doru farjod aa sar bar-
doşt şud. Ahli hamsojah çamaşudand.

Mixal bad şuda monandi ahvolro
donist. Nasilloç hama sirhoji az sa-
raş guzaştigiro jako jak gufta dod.

Jak hamsojaji Hajim jigiti xuşaaq-
li donişmand va xonda az savoli
gavi—şavona befojda audani dodu

—qaloçqili gap zada, natijaji baadi
naxondagi va aa toriki monda aa

gaphoji noşud savoli ovurda ixlos
kardandro ispot karda fahimda dod
va aa duxtar nigohu-eln kardani on-
horo maslihat dod.

Xudi pişeg Hajim qati Mixal aa
nazdi duxtar saroji nigohu-eln raftand.

Va jak cand vaqi Mixal tavovati
dûxturi kard.

Korxona ham az in voqlaaho xavardor
şuda, Hajimro aoz aa kor qavul kard.

Az in moşajin hamegi jak sol gu-
zaşt Mixal holekaj aa dastaş pisar-
çaji 3 moha doşt, az narhoji rûş ûro
bûsa karda, voqlaahoji az saraş gu-
zaştigiro aa jod meovurd.

Mulo Şimadni duaxon aşad, na-
roji hilakor şudanaş aa nazdi sud
ba boloji kursiji şiloh nişast, va az
hama peştar dar xususi hilakor au-
dani û Mixal guvoh şuda xesta sir-
hoşro foş kard.

hajron
xona vajro
ti tozi;
arvoza
ron aud;
e sud;
asi joş;
havas domi
ti xomlo;
savaqho,
ami kori
xudro did.
Darov
z kor
gor monda
berunu durunro
rûl-
bişor;
şanda, aa
boloji kahoji
aa be-
nino;
şidagi gilema
qolinhoro euro-
dçon, xah
pahm karda
mond. Davru
iram jod, oo
ov zada saqlin
kard.
in dilçod, aa
hama aa xovi
şirini sahari
tar çuvovati
ham, ki para-
ndaho bedor eu-
aa nazli;
vozi xonişt
onho aa gûşi
nazar kuboji
nimxovu nimxer
rasida
aa sar kunan.
Jak tarafi
cojxona ki jala-
naxi dorand
rûşnoji ji aa
puşt kûh auda
av nadarand
boloji kahoji
berun dida
namoneni.
Ojista-ojista
oftov solo euro-
xonem; dojraji
xudro majda
namojon-
na Paninçod
donro ham rûşan
kard va az
oro; şilum
meşud, ki rûz
mutlaqo
o muşkil, aşad.
o sud dilçahoji
aa cojxona xov
raftagi
st qalamçesta
dastu rûşonro
şušta,
çtar ustohoji
katho jak
nafari, du na-
Bigir saxi in
ki 3—4 kas
davra şuda
hamin vaç-
harço şistand.
Jishoq az
rûji hamudor,
işl odamho
aa peşagon
coj-zi bozor;
coj, pijolaho
va patnuşho
ta sipursi
memond.
no baad xel
odamhoji
rahguzar
ham Dovmun
ço saroji
coju non xûr-
aşistand. In—
cunin Natan
ra-aletho. Imrûz
ki rûzi itidaxş
aud, az rah
Avrom çuraşi
kûhneş qati
in şuda, aa
cojxona saroji
coj in omada
şist.
in, aka Jishoq
jak cojniki
coji karda ted,
—gufta Natan
coji oo naqz
medidagi coj
çeq zad.
çonim,—gufta
Jishoqi caqon,
cojniki xurd
coji kavut an-
Cojro dam
doda, pijolaji
xur-utro aa
null samovor
nazdik az on
ov rexta, pijola-
ro caqa va
lata qati pok
karda ovur-
dand.
on az kileş
aa on kamtari
di-çoji kavut
avrovurda
andoxia dem. M.
du se bor
bod kaşida
aa xudaş
aşid.

olaji şiloh
aa qami tovonipûstin
oqiştâ şu in dar
xona Mixal
agar cand az jak
ta Hajimro
dastaş ham
qucoriş karda
istoda aşad az ci,
ham az tarafi
digar xudaşro
Hajimro
naşt medod, ki
ba nazdiki gudo-
sida tavaşşavad,
mezojad, aa
şavharas şad,
aşam meşavad,
aa mijoni dûstu
amamho az
taenaju tîşaji mar-
pardu aa xelos
meşavad, ungho,
pul liohro jodagişro
aa şavharas
gufta di-tard, aa
ham, ki şavharas
aa rûji xoltri
and kardageş
gap namezanad.
in moşo hamin
tarîq orzuju
havashoji roji
dûn qati jak
cand vaqt gaşt.
şuda şumo
az jagon tarafi
şûji umedi in-
pul karçî şuda
istodagiji û rûji
naşuro az pull
çi 3 moh, 4 moh,
5 moh ham jak
dost,—hamun
çimçiqi. Az in
tarafi onaji
maji aa rûzqor
budagiro turdaxta
dod. Bînd, cun
ki baad az gum
kunon şimida
ipûstin korxona
digar kor nadod.
navis Mixal
soz aa nazdi
mulo Şimadni
gon nişt. Mulo
Şimadni: Buzaton
loqar joltandagi
şuda raqşani
kart nadoşt,
doda hamon
„is avrovurda“
nomuvoliq bud,
le—gufta kamaş
4—5 qadoq
şoo rûqani
aa aljored, kor
aud meşavad,
guft. Mixal
nigohat dikahoji
quta aa dil
kardan aa
şudagi qati gaşt
aa xona omad.
şudani v xov
raftani şavharas-
ro pojida kta
guft şavharas
aşad, az muqarari
bar-nadon
kar jozida aa
taji kûrpa daroz
kaşilekin aa
sukutu xijol
band şuda şista
aud. n ham
dod az, taqmin,
jagon soaşt
zijod-istodag
guzaştan.
dida Mixal
sekin az çoş
xesta, aa sarli

(Davomi varaqi 3)

hukumat sudanasi dalkor. Man medonam, ki in daroshoji domloho va gaphoji bojho sumoja xelo saxt kardagi hastand. Ba xilolaton „zan noqisi naqi“ „zana mofas darozu aq-las kufaje“ guftani inhoja namodanam ci? Aknun az in gapho ki gusi sumo pur sudagi hast, ba ravisi nav daromadaton bisjor qin namojisode. Agar cande kuli gaphoji Natan rostu loqri budand va amo az zindugoniji nav dur sudani Avrom gaphoji Natanro ba xud qavul kardan namemond, lekin u cuvov ham doda natavonist. Heves ba ris dast zadan suda, qosqaro soloju pojon karda, hajron sudagih bojin, lavaşa ba çumondan daromada sišt.

Mofe-çurañ nazdikli Natan-na coj-xona omada, ba davrañ Natanu Avrom qati sud. Mebinad, ki Avrom xafaju be dimoq, ÷lja karda sištast.

Aka Avrom, boz imrüz ba ÷lja-xil xilj monded?—gufta porsid.

Avrom az kajli ÷ljes jak cand lah-zaji digar suda baad:

—Kamtar mijoni manu Natan gap suda guzašt, jak cand gaphoji u ma-na ba ÷lja-xil xilj mond,—gufta, çu-vov dod.

—Xüş aka Avrom gaphoji man notqiri bud ci? Mana xudi Mofe ham gūja-gufta ba Mofe gapaşa da-vom kard.

—Mofe çura, xudat gūj. Ba hamin vaqt zanhoja ba ozodi eurovarda, kor-kunu xonda kardavomo lozime mi, jo ki peştarho borin ba kuñi xona vasta nigoh dorem?

Mofe fahmid, ki bajni onho gapi zanho budast, dar hamin vaqt ba ozodi euromadani zanaş ba jodaşomad.

—Ha guftagibo borin, aka Avrom az duxtar boj hastand,—gufta u ham gap savor kard.

—Az duxtar boj budin, lekin ba xona qava karda monda budin,—gufta Mofeju Natan xanda kardand. Natan gapaşa boz davom kard:

—Nav zanam ba man jak gapa taşin karda ravad, holo zanat ba soli tu hukm meronad, gūji ci?—gufta muthajr monsoadin.

—Mofe coñ Natan daroz kardagiro girifta—ba lavaş nazdik ovurda pui, pui kard:

Natan, aka Avrom ham xelo mu-qameli boşand ham, ki lekin xelo sode hastandad? Hamin qadar gap zasodim, jak lom az dahnaşon namemesud hal—gufta cojro nuşid.

Avrom. xudaşro jak çumonda:

Gap ba xav şistan ku nest—gufta, qelpoqaroş ba bojol peşonş ovurda, puşti saraşro xorida: „serga-pi dar tanga arazd, xomūşl dar tilo mearzd“ meğjand. Baroñi hamin ba k o r h o j i şarlat nabs kard-an naqz nameşu. Hama vaqt qamli un dunjoja xūrdan dalkor hast Ci xele ki padaravohomo zindugoni karda omada budand, mo ham ha-mun xelda,—gufta saraşro xam kar-da dam sišt.

Avrom hamin gapthoro ba mu-hofizati zindugoniji kūbna va dinu şarlat gufta doda boşad ham, ki le-kin xudaş ba sarlahmi onho naqz namerast. Majnaji u az xurofoti su-xanu daroshoji muloho pur şudagi bud va in xel gaptho ba u „kafgiti daho“ şuda monda budand.

—Xup şumo ba şarlatu tariqat qitūda budeda? Mofo ham vaqthoñi peş şumo borin budem, lekin fahmi-dem, ki hamegi suxanhoñi domloho bofaju durdū, bude, oxir az bahrāş euromadema, gufta Mofe qavoqar-o qaltonda cuvov dod.

Amo Avrom „buzi man—nimman“ guftagi borin, ba gapi xud istoda suxanhoşro ba onho maauqul ku-nondani şuda, cunin guft:

—Medonam, ki şumoho ba kor-toñi hukmat qati şuda, ba xilolaton

Ba zindugoniji nav (hikoja)

gapthoñi odamhoñi qadim zadagija az esaton surovurdeton, inho meğtand ki „siri pinhoneta ba zan izhor na-kun“ cunki zan bisjor cizi badeast hast. „Hato mirdana ba dunjo zan ovurdañje“ meğtand. Agar „ciñ-haj naşomo“ ba esaton boşad, „xaj-rijat mofoho xudo zan naofarida bu-di“ gufta ba xudo şukurona mekunand.

Az rāji şarlat guvohiji zan ba peşl şudho ba du pul namearzd, holo şumoho ciya medoneton? gufta xelo mana zad.

Natanu Mofe bofaju malomat budani in xel gapthoro xelo naqz medonistand va in xel badnomihoñi ba xususi zanho rasm budagiro mulla-ço az majnaji kaleşon surovurda par-tofta budand.

Aka Avrom, mofo in gapthoja çu-do ham naqz medonem. Lekin in zamanaji nav taku—turunç in xel gapthoja butun foş karda nişon do-dagi hast. „Rūzi nav—rūşnoñi nav“ meğjand. Zanu duxtarhoje ki ba duruni xonaju oxşona ozurda suda meğaşand, dar in zamoni nav, gūl borin rūşiz doda gaştin. „Kase çasadi aeqajrat dorad, ba u kafan han hajl“—meğjand.

Mofo ham hamin xel meğjēm. Kase kor namekunad, ba u non nest. Kor xona—aaqlu fahmi zana peş-av şudan namonda ki gapl dunjo dur karda, ba kūr monand karda dangosa mekunad. Şumo az bahrī tasviqolu gapthoñi boju domlohoñi duşmani mo burojed, gufta Mofe ba-on ci qadar gap zada Avromro na-sihat dod.

Natan ba Mofe nigoh karda, oh kaşida gap zad:

Mofe çura, „hamrohi bad mearad ba rohi bad, hamrohi nek mearad ba rohi nek“ meğtand butun rosti budeda, ana sin aknun, aka Avrom ki doñim ba davrañ domloho va darşonhoji ba mo kamaşqalho duş-man budagi hastand, butun ba taasiri inho rafta mondin.

Lekin, aka Avrom doned, ki kūca-ji moju şumo borin kamaşqalho kū-caji un qajr qati jak nest, va az kū-cañ inho guzaştani mo boçate ham nadorad savav in ki inho kuli eumri moja nuvt karda pomoli xudaşon karda meğaşand.

—Gapthoñi oxirini Natanu Mofe ba Avrom bisjor taasir kardan giriftand va kuli aazovhoñi u ba vaqthoñi peş kaşida omadagiro ba nazaraş ovurda nişon dodan giriftand.

Mofe boz gapsavor kard:

—Agar hamin duxtarhotona ba kor va jo ba xonjan memondend inho şumoja ba in hel namemondand. Ana duxtari hamin Jishoqi cojxona-cimoja gired.

U ba faerik jak kor mekunad, ki agar alned sangator mekanad. Dast ba dastaş namerasad. Xudaş duxtari baqivati caqon hast.

Duxtari Qalmoq ham ba kor hast. Modari piraşa kor karda mexūronad. Duxtarhoji Binjomini pucuqlja duxtari kaloneş kor mekunad, duxtari xurdeş mexonad.

E aka Avrom, agar inhoja melab mam gūjed, sonu şumor nadorand, hamin qadar zijoş şudagi hastand.

In gapthoñi Mofe ba Avrom bisjor foridand, hamtūr ÷lja kard, ki agar gapi Mofe guftagi meşud, haqla-tan hozir ahvoli u naqz mebud. Amo baadi az jak lahza u boz anda-ke az qavlaş gaşl, gūjo ki in ÷ljaji karlages qati jak gunohi kalon kar-da boşad.

To hamin gaptho coj cand pilola-gi ba hamdigar rasida tamom şud. Natan sarpuşi cojnikor ciq—ciq karda zada, coj çeq zad. Cojxona-ci darov coj ovurda, cojniki xoliro girifta burd.

Avrom ci guftanaşro namodoni-st. U cuvur xilol karda, ba cuvovi Mofe jak cand gapthoro zadani şuda omezi suxan mekunam meğuft va amo sust va kamquvat budani su-xanhoşro xudaş az guftan peş his mekard va tamomi in ahvolaş az av-zoi saru rūs namudor bud.

—Hozir zanhoji mo ba qisloqho rafta ba idorahoji hukumat kor kar-da gaştin.

Hozir zanho sud şuda, sud karso-din. Holo şumo xov ralted, xov, aka Avrom!

Ba vaqti in gaptho Avrom kaleşro ta karda sišta bud. Haminro dida, Natan gapthomo ba şumo heç maa-qi şudage aknun, jo ki holo ham „sad aavuz jak kalaji buz“ guftagi borin tan nadoda meşined?

„Bin qoali şud oxir“ meğuftagibo borin—kiftaşro solo karda va lavaşro gazida ba Mofe cişmak zad.

Ba Mofe dar hamin vaqi jak xiljo-li tūqri omad.

—Natan behazum imrüz rūzi ū-dixl mohu tu hast Aka Avroma turk-şuk aurd korhoji zanhoja tamoşon nametem mi? Ana un vaqt aka Avrom korl zanhoju duxtarhoja dida, jak qoali şavand,—gufta takhila kard.

—Gapat çudo ham tūqri xezed, aka Avrom, mo şumoja ba jak faeri ki zan bisjor kor mekardagi aurd tamoşo metilem. Agar şumo kitov naxonda, ba caşmaton nadida—gapthoñi domloju bojhoja sovar karda bo-şed, amo mo korhoji zanhoja ba çaj-mi nişon medihem,—gufta, puli coj-ro ba duruni pilola monda, Natan xest.

Avrom ham:

Jo pirem xüş, aknun ba turkşuk merem mi?—gufta savol doda xest.

—Şumoja jak ba majdonti korl zanho qitūda euromem. Hamtūr huşor şaved, ki rahmat ba hukumat gufta az faerik meşurojed,—gufta Mofe ba raçaji inho jak şud, onho rūz ba çonivl turkşuk kardand.

Natan, Meşu va Avrom propusk girifta ba duruni korpusi kor karda istodagi daromadand.

Avrom, ki ba in xel korxona borl avelin daromada sud, in mavlaqi 200—300 odamro dida, hajron şud. Xususar korl moşinhoro dida, hu-şaş az sarāş parid.

Nule ki az 4—5 pilaji ba duruni degl ov budagi naxro „hūf“ kaşida ba solo medod, va on nax, ki az bololi sari karkun ba carli puşlaş budagi mepeçid, ba u monandi xo-naji tortanak menamojid.

Dar inço u bisjor zanhoñi did. Jak xel zanhoñi did, ki az duruni quti pilaji xuşkro girifta ba duruni degl ovi garm andoxta, dam doda istoda budand.

Jak xel zanhoñi did, ki hamin pi-lahoji puxta şudagiro girifta ba du-runi degl ov monda ba jak nul az 4—5 plia nax doda istoda budand. Va jak xeli digar zanho naxhoji az nul meşuromadagiro ba tartiv ovurda ba carli nax pecida istodagi doda istoda budand. Saru caşmi u siloh raft. Ba eumraş u ba jagon tūj va jo ba j a g o n ç a m a i j a t i in xel meşuromadagiro zanhoñi nadida bud, hamtūr ÷lja kard, ki gū-jo in faerik hamegi zanhoñi cinda ovurda boşad.

—Xüş aka Avrom, aknun ana in korhoji zanhoja alned gufta Natan gap zad.

—Ana in duxtari Jaaqūvi Qam-bar,—gufta Mofe duxtari dar matai kor karda istodagiro nişon dod.

Ha, aka Avrom—ba peşi mo ta-moşo kardan omaded ci, gufta on duxtar tavasumi xanda kard.

Avrom ci kor kardageşro nadonista,

—Ha, tamoşo kardan omade qizim,—gufta xandanamo cuvov do-

—Qanin naaşom peşl Instruktūr ravem, ki ba mo manejli kor-şona fahmonda tişja, gufta Natan Mofe Avromro ba peş darovurdand.

—Xüş qanin, aeton, ci xizmat, gufta jak jagiti xuşqomatli serpaş ba inho nazdik şuda gap zad.

Moho aka Avroma ba hamin ovurda xostem, ki tamoşo dihem, ham.... (Natan saraşro xorida şa-paşro tamom nakard).

Un odami xuşqomat Instruktūr:

—Cuva az dami gap zadanaton g-ted?—guft.

—Va ham ūrtog Instruktūr, na xostem, ki aka Avroma ba korho zanho oşno kunem,—gufta ba xan daromad.

Instruktūr ham xanda karda,

—Ha aka Avrom, ba soli piri za havasho mekuneda—gufta ki Avroma hazil karda zad.

Mofe—ne, ūrtog Instruktūr, bari zanhoja didan ne, faqat baroñi ko-hoñi zanhoja didan omadem,—gufta maqsadi omadanaşonro rüşan kar-dod.

—Xajr intūr boşad, ana in zanho baş sejadi zanhoñi faeriki mo ha-stand—guft Instruktūr.

Caşmhoji Avrom az kosxonah-e euromadand.

—Şumo naboşam—kuli zanho şahra cinda giriftagijeton ci?—gufta Avrom ba Instruktūr savol dod.

—Ota az in xel korxonahoji kalon ba şahri mo cand to hast. Ba xiljo-ton zanho faqat dar faeriki mo ha-stand ci? Rafta faeriki moşindūzi-şined, har xel artelhoja şined. Inho holo zanhoji smenaji jakum hastand az soati duji rūz rabūchoñi smenaji dujum omada to soati dahi şava ko-karda meravand.

Va az soati dahi şav smenaji se-jum omada kor mekunand. Ba ha-smena az hamin zanho hastand.

—Xüş in holi bacahoji şirmakoni xurd ci meşu? hajron şuda Avrom savol dod.

Ba nazdi faerik detlasiji detseş dorem, ki zanho bacahona ovurda ba hamun çu doda ba hazur kor-şona mekunand. Az in savav heç ÷lja nakund, ci xele modar qam-baceşa mexurad, hukumat ham qam-rabūchoja mexurad, xususar qam-zanho ba dili mo bisjor hast.

Instruktūr ba savolhoji Avrom ha-min tariq cuvovhoji vash dod, ko-horo nişon dodan girift. Avrom ba inço az pilaçūşoni sar karda to xud bareşum to şudanaş korl zanhoñi did. Ança huşor şud. Cehraşaş jeli şud va aaniq donist, ki az dasti za-ho ham kor meomadast. Ba haqiqi gapthoñi Mofeju Natan rost budast. Behuda u ba gapi Natan nadaromada xudaş az korl hukumat dur budageş kam nest, ki boz zanu duxtarhojaşon ham namonda budast.

Ba dilaş hamtūr orzuju harekati coj şud, ki agar u bozlar qanat me-dost zudi zud parida ba xoneş ratu zanaşu duxtarhojaşro ovurda ba fami medarovurd. Andaki digar ÷lja kar-da:

—Xüş, aka Instruktūr, agar mo duxtarhomaja ba kor tem, meğretor mi?—gufta porsid.

—Holo şumo duxtar dored ci majlaş, darov alfred, ba kor meğ-rem,—Instruktūr cuvov dod.

Avrom in qadar korhoñi dida xuş-vaqt şudageş kam naşud, ki anz ba in gapi nekili Instruktūr xelo xur-sand şud.

(Davomi hikoja dar gazeti oñanda)

Redaktūr cuvovgar A. SAJIDUF Ota. pедаггoг A. CAИДOВ

ADRESI REDAKSIJA:

Toşkand kucaji Artopaja perenluk Zavodskij №7
Telefoni redaksijsi: 31612 kantūr 81-552

Narxi gazet:

1 sola 12 sūm. 6moha 6 sūm
8 moha 3 sūm

Tipografijasi „Bañoqli Mihnati“